

INFORME DE SEGUIMENT DELS ACORDS DEL VIIè CONGRÉS DE LA GENT GRAN DE CATALUNYA

CONSELL COMARCAL DE L'ANOIA

Aquest document ha estat elaborat pels membres de la Junta Permanent de l'Anoia: A. Bel, M. Bertran, J. Borrega, A. Cañellas, E. Esquer, J.Mª Figueras, J. Font, J. Gifré, D. Godoy, A. López, P. Peña, J. Ribera, S. Rubio, E. Senserrich, C. Solé. Amb la col·laboració de Carla Casas, coordinadora de la unitat de vellesa, discapacitat i salut mental del Consell Comarcal de l'Anoia.

ÍNDEX

Presentació

Justificació

Procediment

Qüestionari i resultats

1. Llei de dependència i atenció a les persones
2. Sanitat
3. Fiscalitat
4. Maltractaments a les persones grans
5. Participació i representació política
6. Mitjans de comunicació

Conclusions

PRESENTACIÓ

El Consell de la Gent Gran de l'Anoia demostra, un cop més, la seva capacitat d'iniciativa, de lideratge i de motivació per treballar de forma coordinada, com un engranatge perfecte.

Un clar exemple d'aquesta empena i dedicació és la publicació d'aquest informe, que ha estat elaborat pels membres d'aquest Consell juntament amb el Consell de la Gent Gran de l'Alt Penedès i el Consell Consultiu del Garraf, amb la voluntat de complir amb els compromisos adoptats en el VIIè Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya.

Així doncs, aquest Informe pretén un doble objectiu: d'una banda, mostrar la realitat actual a la comarca de l'Anoia, vinculant la vellesa en els cinc paràmetres establerts en el Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya 2014, que són: la dependència i atenció a les persones, la sanitat, la fiscalitat, els maltractaments i el seu possible reallotjament, la participació, la representació política i en els mitjans de comunicació.

De l'altra banda, fer reflexionar sobre la transversalitat que representa el fenomen de l'envelliment en tots els aspectes socials, culturals, econòmics i financers. Que les persones grans puguin participar de les polítiques públiques en condicions d'equitat, no passa només per una aposta econòmica sinó per tenir en compte la pluralitat de la societat que ens envolta i ser sensibles a les seves necessitats.

Des del Consell Comarcal de l'Anoia esperem, doncs, que aquesta diagnosi pugui orientar futures millores en les accions que desenvolupin les administracions, comptant amb el bagatge i l'experiència de les nostres persones grans.

JUSTIFICACIÓ

El 7è Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya (7èCNGGC) en les seves resolucions va establir un seguit de propostes per a desenvolupar en el període postcongressual. De totes elles se'n van destriar aquelles que tenien el seu àmbit d'actuació o competència en els ens locals.

El Consell de la Gent Gran de l'Anoia (CGGA) va estimar que la realització d'una enquesta adreçada a cadascun dels ajuntaments permetria conèixer les seves actuacions o consideracions en el tractament de la gent gran a la comarca.

Aquesta proposta va ser també consensuada amb el Consell de la Gent Gran de l'Alt Penedès i el Consell Consultiu del Garraf, els quals també han elaborat el mateix estudi i els quals també han presentat un informe conjunt.

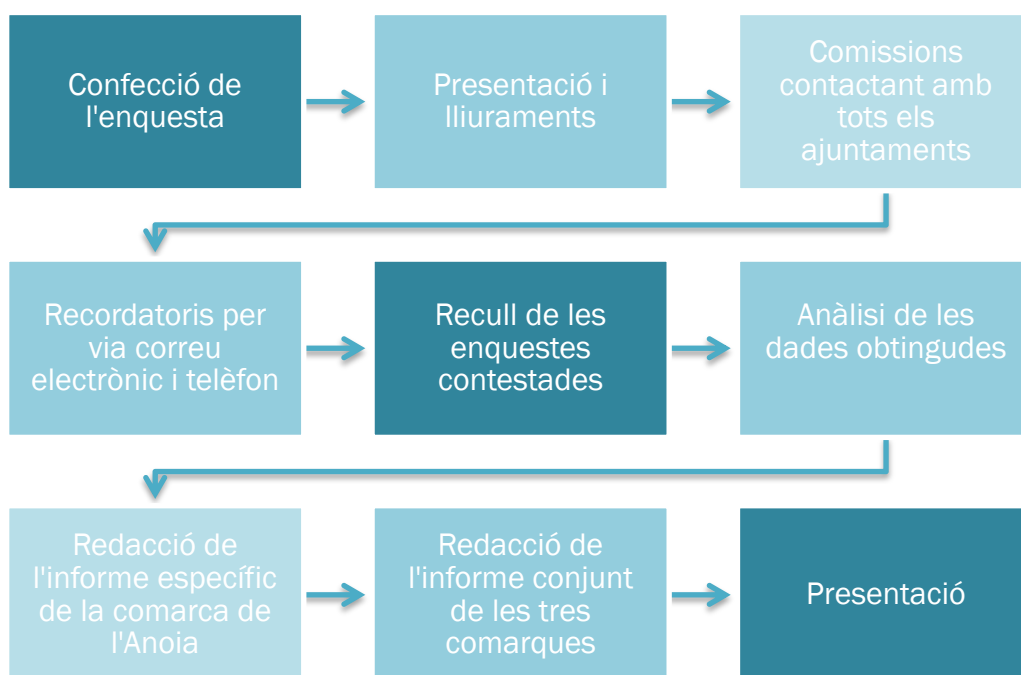
Es van agrupar en sis àmbits les dades i consideracions a cercar amb l'enquesta:

- Dependència
- Sociosanitari
- Fiscalitat
- Maltractaments
- Participació
- Comunicació

PROCEDIMENT

A nivell metodològic s'ha seguit sempre una línia participativa entre els membres del CGA i els responsables polítics a qui es destinaven aquestes enquestes.

Per ordre procedimental es va dur a terme:

QÜESTIONARI I RESULTATS

S'han obtingut respostes a l'enquesta 22 dels 33 ajuntaments de l'Anoia. Un 66,66% dels municipis que a la vegada correspon a un 80,73% de la població total de la comarca (Idescat 2016). La majoria de les enquestes es contesten en l'últim trimestre de 2016 i primer de 2017, tot i que encara al juny de 2017 se'n recullen les dues últimes.

1. Resultats llei de la dependència i atenció a les persones

El nombre de casos de demanda de grau de dependència es relacionen amb els municipis i amb el nombre de gent gran.

1.1. Resultats dependència 2016

El nombre total de persones demandants és de 523. Un 68,6% corresponen als municipis que han respost el qüestionari i el percentatge restant, als que no. Cal esmentar que les dades d'Igualada no hi costen, ja que només aporta les dades acumulades, per la qual cosa queda minvat el percentatge en la primera pregunta.

1.2. Resultats dependència des de 2007

El nombre total de persones a les quals no se'ls ha atorgat el grau de dependència són 4.040. Un 92,2 % correspon a municipis que han aportat el qüestionari. Així, al 80,73 % de persones de l'Anoia se'ls ha donat el 92,2% de casos de "no grau de dependència".

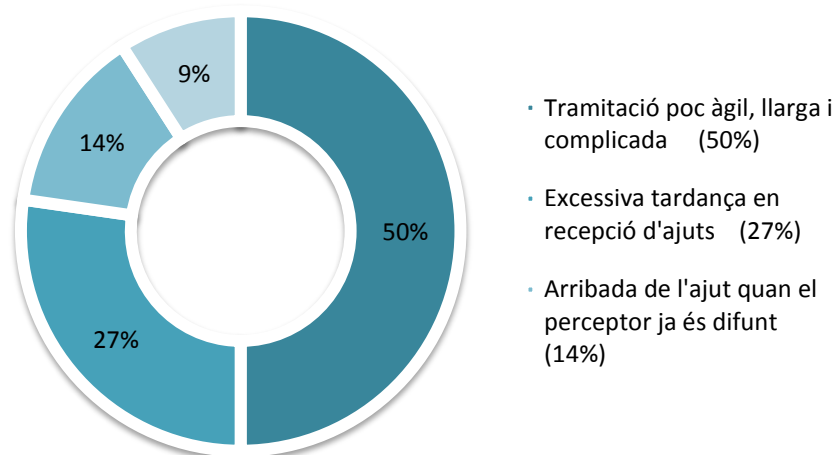
1.3. Resposta oberta sobre la llei de la dependència

Les respostes obtingudes dels municipis, s'han agrupat en quatre àmbits:

- Respecte al procés de resolucions que s'atorga amb la llei de la dependència
- Respecte a demandes concretes
- Respecte a necessitats de canvis administratius, de gestió i competències en les institucions (ajuntaments, Consell Comarcal, Autonòmica)
- Respecte a la desconexió amb l'àmbit públic de la llei

- *Respecte al procés de resolucions que s'atorga amb la llei de la dependència*

El major percentatge de respostes reiteren que la tramitació és un procés poc àgil, llarg i complicat, seguit que un 27% considera que hi ha una excessiva tardança en la recepció dels ajuts. Alguns municipis (14%) també remarquen que l'ajut arribat quan el perceptor ja és difunt, i un 9% considera que el suport que rep la persona durant el procés és insuficient.

- *Respecte a demandes concretes*

Les demandes recollides dels municipis, un 9% comenta que hi ha una necessitat d'ampliar i millorar el transport adaptat. Un 4,54% té la necessitat de més ajuts, així com també la necessitat de transparència de les llistes d'espera de les places públiques als centres residencials.

- *Respecte a necessitats de canvis administratius, de gestió i competències en les institucions (ajuntaments, Consell Comarcal, Autonòmica)*

Hi ha hagut un 22,7% de municipis que manifesten més centralització així mateix com un 22,7% que manifesten més descentralització. Entorn l'actuació del Consell Comarcal de l'Anoia manifesten que és molt satisfactori.

- *Respecte a la desconexió amb l'àmbit públic de la llei*

Es fa esment d'un 9% de municipis en els quals es rep informació i es solucionen les dificultats de dependència de forma particular. S'evidencia que la LAPAD no pot facilitar

tots els recursos que la persona amb dependència requereix i és el municipi (amb recursos propis) que complementa aquest ventall de Serveis. Certament, el desplegament dels recursos municipals no és homogeni a tot el territori.

2. Sanitat

Bloc Sociosanitari

- ▶ Quines de les següents accions o processos es duen a terme al vostre municipi
  - Programa "MÉS A PROP" de la Diputació de Barcelona
  - Existència d'un programa o acció que faciliti l'acompanyament de les persones grans als serveis socials i/o sanitaris en cas que ho requereixi.
  - Existència d'un programa d'acció per atendre aquelles persones grans que viuen al vostre municipi com a segona residència (és a dir, no estan empadronades però estan bona part de l'any al territori i requereixen atenció social i/o sanitària) En cas afirmatiu, es demana una breu descripció en la resposta oberta.
  - Altres (detallar en la resposta oberta. Exemple: tallers de memòria, i altres activitats cognitives i físiques.)
- ▶ Podríeu indicar-nos:
  - Llista d'espera (en nombre de dies) que hi ha per accedir a una visita amb Serveis socials? _____
  - Llista d'espera (en nombre de dies) que hi ha per accedir a una visita amb Serveis d'Atenció Sanitària (ambulatori)? _____
- ▶ Comentaris, dificultats , entrebancs a millorar en el procés de la dependència (resposta oberta)

Les respostes en aquest bloc sociosanitari han estat disperses, en nombre de municipis, en diversitat de situacions i en temps d'espera per als serveis.

2.1. Programes d'atenció

Contesten aquesta qüestió un 86,3% dels vint-i-dos municipis que han contestat l'enquesta. Hi ha un 10,5% que no en duen cap a terme, 73,7% en duen a terme un, 10,5% en duen a terme dos i 5,2% en duu a terme quatre.

El programa 'Més a prop' que proporciona Diputació de Barcelona es realitza en un 26,3% de municipis. El servei d'acompanyament a les persones grans a Serveis Socials Bàsics i Sanitaris es realitza en 36,8% de municipis. El d'atenció a persones de segona residència es realitza a 10,5% dels municipis. En altres programes, ho expliciten 31,5% dels municipis, però cap d'ells detalla aquest tipus de programes.

Sí que ho detallen un 31,5% de municipis. D'aquests, un 16,6% té una oficina d'atenció i realització d'activitats diverses (físiques, artístiques, lúdiques i cognitives); aquestes activitats també estan presents en un 33,3% de municipis amb els mateixos tipus d'activitats. Un 16,6% constata la manca d'adjudicació de metge/metgessa al poble i un altre 16,6% explica com s'até els vilatans no empadronats.

2.2. Temps d'espera pels serveis socio-sanitaris

- Temps d'espera per ser atès pels Serveis Socials Bàsics

Contesten aquesta qüestió un 90,9% dels vint-i-dos municipis que han contestat l'enquesta. El temps d'espera oscil·la des de cap dia fins a 30 dies. En 30% de municipis no s'espera cap dia, un altre 30% s'esperen set dies i en la resta, s'esperen dos dies, de 3 a 5 dies, de 7 a 15 dies, 10 dies, 14 dies, 15 dies, 20 dies i 30 dies.

Caldria reflexionar sobre el fet que hi hagi aquesta heterogeneïtat en la freqüència de temps d'espera ja que no sembla que respongui al nombre d'habitants.

- Temps d'espera per ser atès per les Àrees Bàsiques de Salut

Contesten aquesta qüestió un 54,5% dels vint-i-dos municipis que han contestat l'enquesta. El temps d'espera oscil·la des de cap dia fins a 10 dies. A 41,6% de municipis no s'espera cap dia, 1 dia a un 8,33% de municipis, un o dos dies a un altre 8,33% de municipis, 2 dies a un 16,6% de municipis, 7 dies també a un 16,6% de municipis i 10 dies a un 8,33% de municipis.

La disparitat en el temps d'espera és fins a 10 dies. Tampoc sembla obeir al nombre d'habitants dels municipis, ja que s'atén en el dia en un municipi de 160 habitants com en altre de 39.000 i s'espera 7 dies en un de 160 habitants com en un altre de 8.300 habitants.

2.3. *Comentaris, dificultats , entrebancs a millorar en el procés de la dependència*

S'han descrit en el bloc 1

3. Fiscalitat

FISCALITAT

- ▶ Existeix una política de reduccions dels impostos municipals per a la gent gran? Sí/No
  - Xifra de població afectada: jubilats en general, majors de 65 anys
  - Hi ha límits o blocs de deducció segons ingressos? Sí/No
  - Detalleu breument (quines bonificacions existeixen al vostre municipi adreçades a la gent gran?)

Dels vint-i-dos municipis que responen aquesta enquesta només un 59% dels municipis manifesten tenir una política de reducció dels impostos municipals, i un 4,5% no contesta.

La distinció entre població afectada de jubilats i majors de 65 anys no sembla massa significativa. Més significativa és la concreció dels 59% de municipis que apliquen reduccions, en xifres i en les limitacions aplicades:

- En xifres. Ho quantifiquen 46,1% dels tretze municipis, cosa que repercuteix en 1.788 persones.
- En limitació segons ingressos. El 100% de municipis condicionen les bonificacions als nivells de renda. S'apliquen a més serveis municipals en les poblacions que en disposen més.

Les bonificacions en les persones grans en els 22 municipis que han respost mostren que la taxa d'escombraries es constaten en 36,3% de municipis, la piscina i esports en 18,1% dels municipis, en el transport en 13,6% dels municipis.

Els set dels vuit municipis que no apliquen reduccions tenen uns percentatges de població major a 65 anys entre el 20% i el 26%, només superat per altres que no han contestat a l'enquesta.

4. Maltractaments a persones grans

MALTRACTAMENTS A LES PERSONES GRANS

- ▶ Existeix un protocol específic per a la detecció i abordatge de situacions de maltractaments a les persones grans
  - El coneixeu? Sí/No
  - Heu tingut coneixement d'alguna situació de maltractaments (físic, psíquic, sexual, econòmic, negligència o altres) a alguna persona del vostre municipi en els últims 12 mesos? Sí/No
- ▶ Heu fet alguna acció específica dins de la campanya "Tracta'm Bé"?
  - Establiments amb tracte.
  - Aules amb tracte.
  - Teatralització de "Relats amb tracte
  - Acte de presentació de la campanya "Tracta'm bé" (a càrrec dels membres del CGA).
  - Altres (especificar).
- ▶ Allotjaments adreçats a gent gran amb caràcter d'urgència. Disposeu de possibilitats de realotjament urgent? Sí/No
En cas afirmatiu, quin/s?

Hi ha un 72,7% dels municipis que disposen d'un protocol per a la detecció i abordatge de maltractament a persones grans. Un 27,2% que no en tenen cap, tenen poblacions inferiors als 2.000 habitants i en general, percentatges inferiors al 20% d'habitants majors de 65 anys.

Coneixen situacions de maltractament a la gent gran en un 40,9% de poblacions de respostes obtingudes, en un 4,54% en tenen sospites, i no en tenen coneixement en un 50% de poblacions.

Un 36,3% de municipis coneixen un protocol per a l'abordatge per als maltractaments a les persones grans, a la vegada que tenen coneixement de situacions de maltractament. En aquests municipis hi ha els de major població de la comarca que han contestat l'enquesta. Un altre 36,3% de municipis tenen coneixement d'un protocol per als maltractaments, però no coneixen cap situació de maltractament. En un 13,6% no tenen coneixement d'un protocol ni de situacions de maltractament. I en un 4,54% no tenen coneixement de protocol, però sí d'algun cas de maltractament.

Així la majoria de municipis tenen coneixement d'un protocol específic per a la detecció i abordatge de situacions de maltractaments a les persones grans i la majoria de situacions de maltractament es coneixen en aquests municipis que són, a la vegada, els que inclouen els més poblats.

Dels vint-i-dos municipis que contesten l'enquesta, n'hi ha un 63,6% que no han realitzat cap tipus d'acció entorn la campanya "TRACTA'M BÉ" de prevenció de situacions de maltractaments a les persones grans. Un 4,54% dels municipis ha fet els quatre tipus d'accions, un 9% ha fet tres accions i un 18% de municipis una acció.

Les accions específiques fetes dins de la campanya "TRACTA'M BÉ" de prevenció de situacions de maltractaments, són: 18,% de municipis amb "Establiments amb tracte", 13,6% municipis amb "Aules amb tracte", 9% municipis amb teatralització de "Relats amb tracte" i 31,8% municipis amb acte de presentació de la campanya "Tracta'm bé" (a càrrec dels membres del CGA).

Hi ha 72,2% de poblacions que no disposen de la possibilitat de real·lotjar a gent gran amb caràcter d'urgència i quatre que sí ho poden fer.

Cal tenir en compte que en situacions de maltractaments quan la persona té perfil per a acudir a un centre sociosanitari i es fa una denúncia, pot ocupar un dels dos llits que hi ha al centre sociosanitari Fundació Sanitària Sant Josep reservat per atendre aquest tipus de situacions.

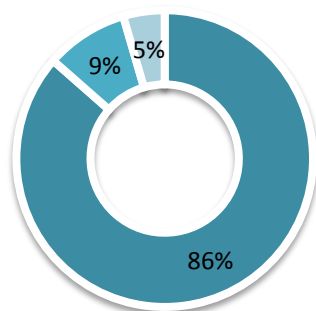
5. Participació i representació política

PARTICIPACIÓ I REPRESENTACIÓ POLÍTICA

- ▶ Disposa el seu municipi d'un pressupost dedicat a gent gran? Sí/No
En cas afirmatiu, a quines activitats es dedica?
- ▶ Existeix la participació de les persones grans en les decisions del govern municipal?
  - En cas afirmatiu, de quin tipus les qualifiqueu: Individual/Collectiva.
  - Detalleu el tipus de participació: Consultiva/Vinculant (necessària per a la presa de decisions).
  - Detalleu les formes de participació i periodicitat al vostre municipi

5.1. Municipis que disposen d'un pressupost dedicat a gent gran

La distribució dels municipis que han respost en relació a la disposició d'un pressupost dedicat a gent gran és la següent:

- Diposen de pressupost destinat a gent gran
- No diposen de pressupost destinat a gent gran
- No contesta

Tenint en compte el gràfic anterior, s'observa que la majoria de municipis (86%) sí que disposen d'un pressupost destinat a la gent gran,

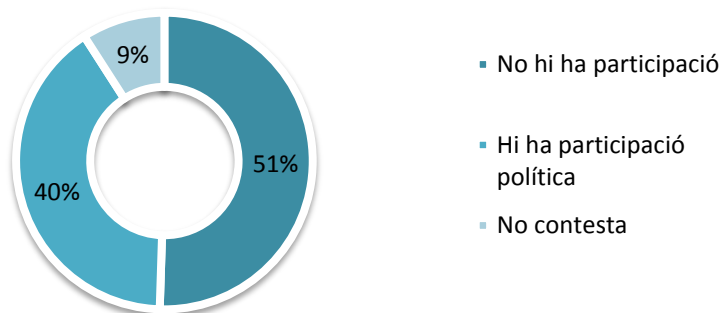
Les activitats organitzades per a les persones grans són diverses i variades, en els municipis més grans n'hi ha en més nombre. També es distingeixen activitats de caire col·lectiu i d'individual.

Així són citades:

- ✓ Equipaments i serveis per a gent gran: centre de dia, casal de la gent gran, ...
- ✓ Activitats de lleure i culturals: sortides, excursions, ball, Setmana de la gent gran, Primavera gran, Festa major, festes de la gent gran, dinar de la gent gran,...
- ✓ Activitats acadèmiques: tallers
- ✓ Activitats físiques: curses, gimnàstica, o aquagim.
- ✓ Subvenció per a entitats de gent gran: transport, ajut per combatre la pobresa energètica, beques, aliments, ...

5.2. Participació de les persones grans en les decisions de govern municipal

A continuació es mostra la distribució dels municipis enquestats en relació a la participació de les persones grans en les decisions de govern municipal:

Tant en els ajuntaments que es dóna la participació com els que no, no sembla haver-hi correspondència amb el nombre d'habitants ni amb el percentatge de persones majors de 65 anys dels respectius municipis.

Dels ajuntaments que constaten que hi ha participació, en el 55% de casos es fa de forma col·lectiva, en 33% de forma individual i en l'altre 11% no es diu. En el 77,7% el tipus de participació és consultiva i en 22% vinculant. Aquests darrers municipis sumen una població aproximada de 1.700 habitants i el percentatge d'habitants majors de 65 anys és superior a la mitjana de l'Anoia (17,5 %) però no dels més elevats. Extrapolant aquesta última data a tota la comarca, implicaria que un 8'26% dels municipis de la comarca tenen participació política, al seu ajuntament, col·lectiva i vinculant, es suposa que respecte a temàtiques de gent gran.

6. Mitjans de comunicació

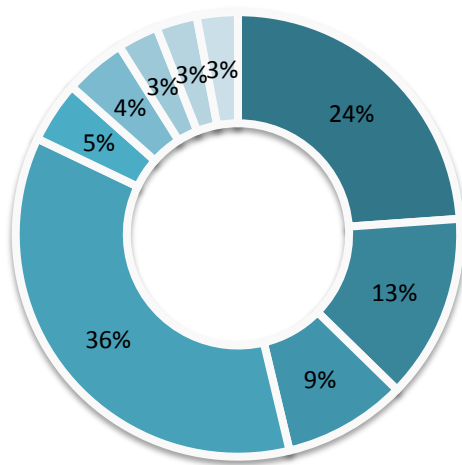
MITJANS DE COMUNICACIÓ

- ▶ Doneu a conèixer les notícies relacionades amb la gent gran del vostre municipi? Sí/No
- ▶ Sobre quines temàtiques?
- ▶ Quins mitjans de comunicació utilitzeu (especificar el nom): Premsa escrita (butlletí municipal, butlletí de l'entitat de gent gran, diari comarcal), Premsa digital, Radiofonia i Televisió

Dels 22 municipis que han respost, un 90,9% donen a conèixer les notícies relacionades amb la gent gran de la seva població, un 4,5% que no ho fa i un altre 4,5% que no ho contesta. Les temàtiques sobre les quals informen van molt relacionades amb les activitats que es desenvolupen en el seu municipi i es corresponen amb les citades al punt 5.1 anterior.

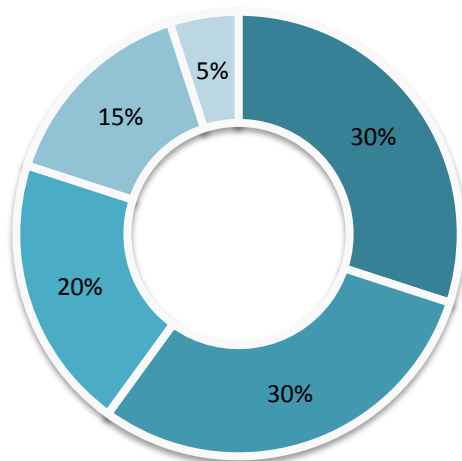
Els mitjans establerts o canals per a traspasar la informació, en els vint municipis que ho responen, són:

- Premsa escrita en paper
- Butlletí municipal o de l'oficina de la gent gran
- Pròpia pàgina web
- Premsa digital
- Ràdio
- Xarxes socials
- Televisió
- Correu electrònic

La forma més usual de facilitar informació sobre l'àmbit de la vellesa és a través de la premsa escrita i els butlletins municipals. Els tradicionals ràdio i TV estan restringits a aquelles poblacions que en disposen. I el més tradicional i directe de tots, cartells i bustiades, es continua mantenint. Aquells vinculats a les noves tecnologies – web, premsa digital, e-mail,... – van posicionant-se en la mesura que la gent gran disposa de la capacitat i dels mitjans tecnològics. De tots els anteriors canals de comunicació que s'empren, les poblacions els utilitzen en diferent nombre. Així, hi ha què la majoria de municipis (60%) utilitzen entre un i dos canals d'informació:

- Un canal d'informació
- Dos canals d'informació
- Tres canals d'informació
- Quatre canals d'informació
- Cinc canals d'informació

CONCLUSIONS

Els resultats corresponen a vint-i-dos municipis de l'Anoia que ascendeixen a un total de 94.856 persones equivalents al 80,73% de la comarca.

La manca de contestació d'un terç dels ajuntaments, el lent degoteig de les respostes de les enquestes i el petit nombre de respostes sembla indicar la poca prioritat cap a una consulta sobre la gent gran de la comarca de l'Anoia.

1. Dependència

El desenvolupament de la Llei 39/2006 de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones amb dependència és d'àmbit estatal.

Tenint en compte les preguntes plantejades en l'enquesta, les dades obtingudes donen una explicació molt minsa de la situació de persones amb dependència de l'Anoia. La major constatació són les dificultats en l'aplicació de la llei per la seva lentitud i entrebancs farragosos. La llei sembla deixar aspectes de situacions de dependència sense atendre. La gestió de la llei de dependència és controvertida en diferents instàncies administratives. Tot i que la llei pretenia un desplegament més homogeni a tot el territori, la realitat amb què ens trobem és una altra. Municipis petits, llunyans, sense serveis, fet que dificulta l'accés als serveis que contempla la cartera de serveis socials i sanitaris.

2. Sociosanitàries

Els programes no estan regulats en els municipis i cadascun actua amb criteris diferents. Dels quatre tipus de programes presentats en el qüestionari només un 5,2% dels municipis n'utilitza els quatre.

En el temps d'espera per rebre atenció tant de serveis socials com de l'àmbit sanitari la disparitat és molt gran i no sembla obeir a criteris coneguts. Tanmateix, queda palesa la necessitat de reduir el temps d'espera per accedir a serveis socials bàsics.

---

3. Fiscalitat

En general, no hi ha una política de reducció d'impostos específica per a la gent gran. En les poblacions que es dona respon als nivells de renda familiar. A les poblacions més grans, amb més serveis també hi ha major diversificació en els ajuts.

4. Maltractaments a persones grans

Quasi tres de cada quatre poblacions coneixen el protocol per a tractar les situacions de maltractament a les persones grans. El fenomen del maltractament a persones grans sembla un problema força conegut atès que pràcticament en la meitat dels municipis en coneixen casos i en d'altres molts petits potser no es donen aquestes situacions.

A la majoria de poblacions no s'han realitzat accions de la campanya "TRACTA'M BÉ" de prevenció de situacions de maltractaments a les persones grans. Les accions més reeixides han estat aquelles en què ha participat directament el Consell de la Gent Gran de l'Anoia (presentacions i "Establiments amb tracte") i les d'un parell de municipis que s'hi han implicat intensament.

5. Participació i representació política

En general els municipis semblen disposar d'un pressupost adient per a despeses per a les persones grans del seu municipi. Aquests pressupostos cobreixen equipaments i serveis estables, quan n'hi ha, i activitats diverses i variades relacionades amb la gent gran que semblen respondre a les preferències i oportunitats que hi ha a cada municipi.

La participació en la política municipal és molt minsa, quan es dona és preferentment col·lectiva i consultiva -la intervenció individual sempre pot realitzar-se - i només en dos ajuntaments s'expressa que sigui vinculant.

6. Mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació emprats per comunicar les notícies relacionades amb la gent gran als municipis de la comarca són diversos i variats, coexistint els més tradicionals (premsa escrita) amb els més innovadors (premsa digital i xarxes socials).

El nombre de canals utilitzats en cada municipi és dispar, i n'hi ha 12 (de 20) que n'utilitzen un o dos. Per contra en un municipi s'utilitzen 5 canals de comunicació.

CONSELL COMARCAL
DE L'ANOIA